

Юбилеи

Честит 80-годишен юбилей на доцент Славчо Иванов Мънков!

През настоящата година отбелязваме осемдесетгодишния юбилей на един от нашите изтъкнати и уважавани учени доц. инж.-геолог Славчо Иванов Мънков. Над 50 години неговата професионална и творческа биография е тясно свързана с развитието на катедра „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ към Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ и с търсенето и проучването на разнотипни полезни изкопаеми у нас и в чужбина.

Доц. Славчо Мънков е роден на 02.04.1937 г. в с. Горна Рибница, област Благоевград. Завършва с пълно отличие средното си образование в гр. Сандански през 1956 г. Същата година е приет за студент в Минно-геоложкия институт – София (сега Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“), специалност „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ и се дипломира през 1961 г. с отличен успех.

След завършване на висшето си образование, от 1961 до 1962 г., работи като инж.-геолог в обект Давидково – Геолого-проучвателна бригада „Северни Родопи“, а от 1962 до 1966 г. – като геолог и старши геолог в Софийското геолого-проучвателно предприятие, обект „Осогово“. По време на работата си в системата на Комитета по геология се занимава с едромасщабно геоложко картиране, търсене и проучване. Участва активно в проучването на Pb-Zn находища от Давидковското и Руенското рудно поле.

От 1966/1967 г. е научен сътрудник към Музея по „Минералогия, петрография и полезни изкопаеми“ при Висшия минно-геоложки институт (ВМГИ) – София. През 1967 г. Славчо Мънков печели конкурс към катедра „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ на ВМГИ – София, където работи последователно като асистент, старши асистент и главен асистент до 1988 г. Конкурс за доцент към катедра „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ печели през 1989 г. и до 2013 г. работи като редовен, а по-късно и като хоноруван преподавател в МГУ „Св. Иван Рилски“.

Преподавателската дейност на доц. Славчо Мънков е свързана с редица учебни дисциплини: Геология на минералните находища, Полезни изкопаеми, Промисленогенетични типове находища на полезни изкопаеми, Минераграфия, Методи за лабораторно изследване на минералните суровини, Теория на рудообразуването, Технологична минераграфия и Рудна геохимия. По негова инициатива се въвежда и разработва курс от лекции по Геохимия за студентите от специалност „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ в Минно-геоложкия университет.

Освен преподавателската дейност, доц. Мънков развива активна изследователска дейност със студенти по линия на държавен фонд „Техническо и научно творчество на младежта“, по научно-изследователски, курсови и дипломни проекти (ръководител е на повече от 100 дипломанти). Редица бивши негови студенти и дипломанти днес работят активно като геолози у нас и в чужбина, а друга част са

утвърдени наши учени по различни направления на геоложката наука.

За учебно-възпитателната, научно-внедрителската, научната работа и за работата по линия на бившите младежки творчески колективи доц. Славчо Мънков е награден с медал „100 години Българска геология“, медал „Климент Охридски“ от Държавния съвет на Р. България, медал „25 години ВМГИ“, златна значка „За принос в техническия прогрес“ от бившия Държавен комитет за наука и технически прогрес към Министерския съвет на Р. България, значка „Отличник на Комитета по геология“ и значка „Отличник“ на Научно-техническия съюз.

Едновременно с преподавателската дейност, както и след пенсионирането си през 2003 г., доц. Славчо Мънков работи активно като: геолог в Монголия (по линия на Техноекспортстрой – 1967 г.); ръководител на геоложка група в Тунис към задгранична дирекция на Комитета по геология (1970–1971 и 1980 г.); главен геолог и ръководител на проект „Федж Асен“ в Тунис към Булгаргеоин ЕАД (1985–1986 г.); експерт-консултант по металогения на Pb и Zn в зоната на диапирите (Атласка нагъната система) и на Au в Хогар-Алжир в рамките на ORGM, гр. Бумердес (1990–1993 г.); управител на частна компания

Интергеоминекспорт ООД – София (1993–1998 г.) и експерт-консултант на множество наши и чуждестранни компании, в рамките на които прави геолого-икономически, технологически и металогенни експертизи. Изготвя множество проекти за проучване и оценка на находища и рудопроявления в Монголия, Мароко, Тунис, Конго-Киншаса, Гърция, Турция, Узбекистан, Иран, Албания, Македония, Косово, Доминиканска Република, Куба, Никарагуа, изпълнението на някои от които ръководи пряко. От 1999 г. доц. Славчо Мънков е управител на частна компания Геомак ЕООД.

В периода 2014–2016 г. ръководи детайлното проучване на екзогенното медно находище Казан дол и провеждането на геолого-структурните, геофизичните и рудно-минераложките изследвания в горното течение на р. Петрошница (Р. Македония, по договор с компания „Сардич МЦ“, Скопие). С името на доц. Мънков е свързана геолого-икономическата оценка на медното рудопроявление Афшин (Турция), при която той го оценява като меднопорфирно и предлага да се направи детайлно проучване, в резултат на което могат да се очакват над 1 млрд. тона меднорудни запаси (по-късно при детайлното му проучване са доказани повече от 1,2 млрд. тона меднорудни запаси, които го нареждат сред големите меднопорфирни находища).

В своята практическа и научна дейност доц. Славчо Мънков е ревностен привърженик на тясната връзка на научните с практическите изследвания и на комплексния подход при изучаването на веществения състав на полезните изкопаеми. Той е автор и съавтор на 3 монографии, 1 учебно ръководство и 178 научни публикации, отпечатани в български и чуждестранни издания на български, английски, руски, френски, немски и сръбски език. Самостоятелно или в ръководени от него колективи участва в изработването на повече от 120 фондови геоложки доклади и научно-приложни експертизи.

По-съществените научни и научно-приложни постижения на доц. Славчо Мънков са:

- откриването на терциерни W-Mo орудявания в България, свързани с деленипорфировия магматизъм;
- откриването на берилиева минерализация (хелвинов тип), свързана с Pb-Zn находища на Родопската полиметална провинция;

– откриването на нов генетичен тип орудяване в България – сидерит-реалгар-аурипигментов, привързан към неогенските седименти от южната част на Струмския грабен;

– обогатяването на минералния кадастър на България с повече от 28 нови минерали (сред които множество сулфоселениди и сулфотелуриди на бисмута, сулфиди на бисмута, арсенови и антимонови сулфосоли на среброто, телуриди на оловото и среброто, никел-арсениди и сулфоантимониди на оловото), проявените явления на изоморфизъм и тяхната парагенетична принадлежност;

– откриването на уникални сулфидни псевдоморфози (от галенит и сфалерит) по калиев фелдшпат в терциерните находища от Руенското рудно поле;

– установяването на Тешовския руден пръстен – нова металогенна единица в България, свързана с южнопиринските гранитоидни плутони;

– установяването на ролята на метасоматичните процеси при формиране на жилните Pb-Zn находища в Родопската полиметална провинция и свързаните с тях причини за сложния характер на рудните тела;

– направената първа радиоизотопна систематика на орудяванията в Атласката нагъната система на територията на Алжир и Тунис (в съавторство със С. Ф. Романко);

– установяването на нови за науката оксидни минерали на Sm, Ce, Gd, Dy, Yb, Er, Y и P;

– изказаната нова хипотеза за произхода на стратиформените находища в зоната на диапирите на територията на Тунис (в съавторство с Д. Димитров), публикувана на немски език в Германия и на руски език в Москва;

– направената рудно-формационна систематика на ендегенните орудявания в Руенското рудно поле;

– установената огледално симетрична зоналност в разпространението на терциерните орудявания в Родопската полиметална провинция (в съавторство с Б. Кольковски и Р. Димитров).

Резултатите от цялостната научно-изследователска дейност на доц. Славчо Мънков представляват значим принос в българската геология.

По случай неговата 80-годишнина, всички ние, неговите възпитаници и колеги, му пожелаваме крепко здраве, творческо дълголетие и още много успехи за българската геология!

Колектив на катедра „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ към Минно-геоложки Университет „Св. Иван Рилски“